

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

7. In F. S. Thomæ Apost bipart. Noli esse incredulus, sed fidelis. Ioan. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Noli esse incredulus, sed fidelis. Joan. 29.

accepit, & ex hoc seculo Christus evocavit animam ejus virginem & purissimam, eterno in thalamo collocanda. Angelis & spiritibus celestibus ejus tropæa perenni tubilo decantantibus.

8. Thecla & post mortem gloria mirabili.

Neque solum in vita, sed etiam in morte, & à morte, multis fuit decorata miraculis. Nam ut de ea scribit S. Basilii Episcopus Seleucia in ejus vita, quam circa annum Domini 450. descendit, cum multos ad Christum converterisset, postque multos agones & miracula, haudquamquam vita defuncta est, sed virga subdens, in terram ingressa est, qua Deo ita volente in ejus gratiam discessit, sequi illi aperuit eo in loco quo ardua ac sacra liturgia mensa, in orbe columba argenteaque undique fulgentis cinis, est constituta. Idem tradit Athelms & Metaphrastes in ejus Vita. Ubi advertit, non velle eos dicere, quod non sit mortua, sed quod instar S. Joannis in locum subterranæ sibi à Deo destinatum descendens, ibi animam Christo reddiderit, quodque ei Deus, sicut olim Moyli in monte Nebo, quoddam sepulchrum composuerit & adornavit, ipsa etiam terra aut rupe quodam miraculo ad ejus recipiendum corpus cedente, & loco concedente. Certe ejus sepulchrum variis effuluisse constat miraculis, ita ut ad illud honorandum undique concursus fieret. Unde & S. Gregorius Nazianzenus ad illud devotionis gratia venisse traditur, quasi ad sacrum Mausoleum à Deo ibi Virgini Theclæ ex ædificatum, sicut & S. Catharinæ in monte Sinai. Quapropter S. Basilii Seleucos sic rursus de eo recitatur: Tanguam ex canali virginis sua beneficentia, copiose ibidem profuente, contra omnem dolorem atque agrum ad invicem salutaris remedium fontes egentibus postulanti busque emittit: ita ut locus ille publica jam medicina officina. Et commune terrarum orbis propitiatorium sit effectus. Hæc ille vir sanctus, qui Concilio Constantinopolitano & Calcedonensi interfuit, & quæ in Seleucia in S. Theclæ favorem miracula facta erant, tanquam loci Episcopus, prope nocebat.

Conclusio.

Tu igitur, ô Virgo & Martyr, immo & Virginitum Prothomartyr, Apostolica mulier, Evangelio cooperatrix, Apostoli & Doctoris Gentium Filia Primogenita, Orbis prodigium. Laus SS. Patrum, impetra nobis firmam fidem; integram castitatem, animarum zelum igneam, perfectam charitatem, per quam læta descendisti in certamen, fortiter dimicasti, gloriose triumphasti, & omnibus tormentis ac hostibus superior evasisti, impetra quoque felicem nobis mortem & consulationem, ut secure & placide in Dei gratia & amore vitam finientes, tecum quiescere, & æternam vitam adipisci valeamus, sponsumque tuum Redemptorem nostrum perenniter collaudare, & ejus frui visione.

* * *

Sacra Scriptura & Evangelica Historia, (ut recitè Pars I. S. August. l. 22. contra Faustum c. 65.) Cur sicut tamquam speculi fidelis mirror nullius accipit aduerandam personam, sed & laudanda & vituperanda peccata, hominum facta vel ipsa iudicat, vel legentibus iudicanda proponit: non solum homines ipsos vel vituperabiles vel laudabiles intians, verum etiam quædam in vituperabilibus laudanda, & in laudabilibus vituperanda nõ tacens. Hoc patet in Evangelica enarratione eorum, quæ concernunt S. THOMAM, cuius describitur & titubatio ac fuga ignominiosa in derelictione Magistri, de quo tamen antea dixerat magno animo: Eamus & moriamur cum illo. Describitur quoque incredulitas & contumacia perniciosa, dum alius Discipulis nunciantibus resurrexisset Dominum, sequi eum vidisset, pertinaciter dicit: Non credam, nisi videro fixurâ clavorum, & mittam manum in latus ejus, &c. Sed cur etiam Sanctorum peccata scribi & publicari conveniens fuerit, varæ rationes afferri possunt. Paucas ad propositum attingamus.

IOAN. 20.

R. L.

Prima est, non solum ut sincera & incorrupta veritas factis Scripturis haberetur, sed etiam ut divina erga peccantes misericordia prædicaretur, quæ eos dignata est peccatis erueri, sanare, salvare. Unde & ipsi Sancti hoc ipsum optarunt, & in hoc gavili sunt, quod eorum peccata proderentur, ut per ignominiam propriam Dei gloria celebrior & illustrior efficeretur. Injurius censetur Medico, per quem e gravi & ferido morbo convaluit, qui morbum cupit terere, ne se fateatur curatum. Ingratus quoque Magistro pronuntiandus est, qui ignorantiam non cupit agnoscere, de qua illius instructione emerit. Immemor etiam beneficii est, qui suæ miseræ & inopiæ non vult mentionem fieri, à qua alterius benignitate est sublevatus. Gaudet ergo S. Thomas incredulitatis suæ & pertinaciæ fieri mentionem quasi vulneris cordis sui, ut agnoscatur virtus vulnerum Christi, ut agnoscatur benignitas Medici. Optat ignorantiam suam, miseriam & cæcitatem p. opalari, ut agnoscatur providentia sapientia, benevolentia Magistri. Ideo & frequenter S. Paulus ignorantiam & cæcitatem ac miserandam sortem commemorat, ut Dei misericordiam erga se illustriorem reddat: Fidelis sermo & omni acceptione dignus, quia etiam Christus venit peccatores salvos facere, quorum primus ego sum quia persecutus sum Ecclesiam Dei. Alibi fatetur se abortivum & indignum gratia Dei. Sic S. August. tredecim libros Confessionum edidit, ubi flagitia floridæ ætatis suæ publicavit, ut glorificaret divinam clementiam quæ ipsum eruit. Quia suam veritatem dilexisti, & qui facis verum, venis ad lucem volo enim facere in corde meo coram te in confessione: in stilo autem meo coram multis testibus, ait ipse l. 10. Confess.

1. Tim. 1.

1. Cor. 15.

d 2

Secum.

2. *Secunda.* Cur Sanctorum crimina enarrantur, est, ut nemo sibi nimium fidat, aut in hac vita securus sit, cum etiam Sancti quandoque graviter impegerint. Infirmas ergo humana coram oculis nostris in eorum exemplis proponitur, ne de nostro statu inaniter gloriemur, sed qui fiat, videat noscatur. Propterea negatio Petri ter repetita oculis nostris obvertatur, qui tanto zelo prius erga Dominum suum ferebatur, ut ejus lapsu nostrae infirmitatis admoneretur. Similiter Thomae, & aliorum Apostolorum vacillatio, dum fugiunt & error, dum increduli sunt, post tot instructiones & praedicationes Domini, palam describitur & evulgatur ab Evangelistis ob eandem rationem nimirum, ut nunquam dicamus, nostrae confisi virtuti, illud Plautus: *Non morubar in aeternum*; statim enim insolentiae hujus penam subisse commemorat, dum subiicit: *Avulsisti faciem tuam a me, & factus sum conturbatus.* Dicere tamen possumus divinae gratiae fulti auxilio: *Dominus a dextera est mihi non commovear.* Itaque iustorum peccata si proponuntur, hoc fit ut a simili caveamus ruina, a pari scopulo & naufragio. Est enim Evangelica historia velut tabula nautica, in qua scopuli, Syrtes, & Charybdes describuntur, ut admonerentur navigantes, ne in illa periculosa loca sinant se dilabi, sed periculo latenti provident praeventes. O quam multi sunt, qui Christo ad mortem eunti, & ad crucem tendenti videntur dicere cum S. Thoma zelo zelantes pro eo: *Ecce nos & nos moriamur cum illo!* Perseverantia enim sua & virtuti praerite fidunt, quasi parati pro Christo mortem obire, vel cum illo sanguine fundere. At ubi occasio pugnandi contra peccatum & Satanam advenerit, refrigescunt, vacillant, fugam ineunt. De quibus illud possumus dicere *Fili Ephraim intendentes & mittentes arcum conversi sunt in die belli.* Arguit his verbis Plautus quosdam ex Israelitis, qui antequam urgerentur bello, multa sibi promittebant, velitationes praemittebant, sagittas in signum jaciebant, praeludia belli quasi fortitudinis praesagia iactabundi ostentabant, interim dum praesertim tempus tandem adventavit, corde formidolosi fugerunt pavitantes. His non ab similes sunt, qui magnos sibi in virtute spondent progrediis pacis tempore nemine occurrante. At vero dum incumbit virilis pugna contra Satanam, carnem, mundum, corde contracti victas dant manus, sicque in tempore tentationis recedunt. Quod si in Domino solo fiduciam fixerint, & non in suis viribus, nec titubassent, nec defecissent. Quod quidem aliquibus etiam contigit Sanctis ad tempus, ut se se agnoscerent & aliis postmodum etiam exemplo forent & cautela. Unde S. Ambrosius l. 1. in Luc. c. 20. sic de S. Petri negatione ait: *Error Petri doctrina iustorum est, titubatio Petri omnium petra est.*

3. *Tertia ratio*, cur Sanctorum defectus & vitia pro palentur, haec est, ut qui quandoque corruunt, eorum exempla contemplantes, postea non despecsent, sed sicut illi ad gratiam novam cum fervore

magno refurgant. Quocirca dicebat S. Ambrosius loco jam citato: *Etiam lapsus Sanctorum utilis est, Nihil mihi nocuit quod negavit Petrus, profuit quod emendavit.* Nempe ex ejus emendatione omnes ad emendationem monentur, qui ut ipse quandoque corruerunt, omnes ad flecti, qui unquam peccaverunt. Petrus cadendo neminem dejecit, resurgendo plurimos suscitavit. Nemo debet eum sequi errantem, at multi sequi debent penitentem. Postquam flevit, erectus est, ut fecundius erigeret. Idem dicimus de S. Thoma Apostolo: Cecidit ille per infirmitatem per titubationem infidelem, dum Christum deseruit, cecidit profundius per incredulitatem & obstinationem; dum resurrectioni non credidit, sed resurrexit, dum Christus resurgens ipsi admonuit, dum ipse vulnera resurgens retigit, & exclamavit: *Domine meus, & Deus meus.* Interim arguitur a Domino, & ei dicitur: *Beati qui non viderunt & crediderunt, quia vidisti me, Thoma credidisti.* Quapropter hic locum habet illud S. Augustini in Plal. 50. *Non cadenti exemplum propositum est, sed si cecideris, resurgens, attende ne cadas.* Non sit delectatio minorum lapsu majorum; sed sit casus majorum tremor minorum. Iterum hic locum habet illud S. Ambrosii de seculis invidiam fratrum erga Joseph, & ipsius Josephi patientiam ac charitatem: *Diximus ergo de sanctorum invidiam, ut miseris in patientiam, & saggis carnis non naturae praesentiorum finisse, sed observationis; nec vitia nescisse, sed emendasse.* Itaque ideo peccatum S. Thomae in Evangelio hodierno describitur, ut sciamus eum illud emendasse, & sic per illius peccati descriptionem nostra peccata delectantur, dum cum resurgente resurgimus, si quando cecidimus, & vitia nostra emendamus, quae cumque quaquam vix contraximus.

Denique dicamus cum S. Gregorio, ideo specialiter fieri mentionem infidelitatis S. Thomae, quia divinam per providentiam illa permissa fuit ad majorem fidei nostrae firmitatem. *Egit viro modo scriptura clementia, ut discipulus dubitans, dum in Magistro vulnera palparet carnis, in nobis sanaret vulnera infidelitatis.* Ulterius pronuntiat idem S. Doctor haec verba ponderatione digna: *Plus nobis profuit Thoma infidelitatis ad fidem, quam fides Discipulorum credentium. Quia dum ille ad fidem palpando reducit, nostra mentis omni dubitatione sospensita in fide solidatur.* In eandem sententiam multa eloquuntur pereruditae & perleganter S. P. Chrysologus serm. 83 ubi inter cetera quaerit: *Cur Thomas veltigia fides se requirit? Cur ea vulnera, quae manus infixit impia, devota dextera sic resuscitat? Cur latus impii militis lancea patefactum refoderere manus nititur Discipuli famulantis? Cur ad indicium fidei vulnera sibi vult praesentari callidus explorator? Nullane sunt resurrectionis ejus documenta, nisi manibus sulcet Judaica crudelitate exarata viscerata? Respondet S. Chrysologus: *Quasi visus a respiciat ista, exegit ista de votio, ut resurrexisset Dominus.**

Plal. 29.

Plal. 55.

Isa. 11.

Plal. 77.

2. 3.

Amb. l. de Joseph.

2. 4.

Greg. l. 2. c. 10. En.

2. 9.

hec ipsa in posterum dubitaret impietas. Sed Thomas non solum cordis sui, sed omnium hominum curabat incertum. Et predicaturus hęc in gentibus, quem admodum tanta fidei adstrueret sacramentum, excusat strenuus perquirebat. Significans divina pietate permittam Thomam incredulitatem ad omnium gentium futuram firmitatem & salutem.

PARS II.
De sanatione S. Th. ad vulnera

Ed videmus quam gratiosa Domini invitatio. Sicut Thomas fuerit sanatus Pastor ille qui apud Ezechielem dicit: *Visitabo oves meas cum dispersa fuerint in die nubis & caliginis*, jam visitaverat ovile suum, & oves reduxerat errantes, confirmarat vacillantes, in medio discipulorum apparens, & pacē eis nuntiāns ac gaudium; deerat una hęc ovicula ovili & gregi, quę adhuc dispersa aberabat. Nec unam istam negligere voluit, ut posset Patri dicere,

Ioan. 17. *Quos dedisti mihi, serva vi, ne perierint ex illis qui quę nō sunt filius perditionis.* Abierat jam ipse ad laqueum & perditionem, per veras voluntatis impetu adactus & desperatione, Pastores contempta monitione.

Post octo igitur dies, ut unum illum ex illis quos Pater dederat, reduceret, & conservaret adhuc errantem, & ab alijs segregatam & absentem, iterum in medio omnium se sinit, iterum pacem nunciat & gaudium, iterum miraculosus per clausas januas corpus præsentat dividuum. O quantum nostrarum amator & zelator animarum uni vel defect anime, ut eam perducatur ad salutem! O quam ostendit unius saluationem sibi cordi esse & curę! Hoc certe satis probat hęc apparitio facta specialiter in gratiam Thomę. Quid igitur? Invitat eum gratiosę, arguit benevole, lauat lapientissimę: *Infer digitum tuum huic & vide manus meas, & affer manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredulus, sed fidelis.* O magnam benignitatem Christi Domini, vulnera Thomę tactu vulnerum suorum curare dignantis, vulnus cordis vulneris carnis per sanare satagētis, quasi eum infirmo infirmetur! Certe paratus erat etiam illi tanquam Elisæus mortuo puero incumbere, ut vitam & salutem possit recuperare, oculos scilicet oculis, caput capiti, manus manibus, pedes pedibus, latus lateri conformare & coaptare. Sed iussiebat manum tãgere, pedes, manus, latus; ideo ad hoc invitatur, sicque vitam recipit fidei, mortem relinquit erroris & incredulitatis, pertingens ad illam veram vitam, quę abscondita est cum Christo in Deo, ut loquitur Apostolus.

Ex his ergo elucefcit, Christum vulnera retinuisse patientia, non solum tanquam præclara victorię suę symbola & virtutis præconia, (quot vulnera, tot sunt ora aperta ejus victorię & fortitudinem prædicantia) neque solum illa retinuisse, ut iugiter à Patre salutem humanę exigenti precium, & obedientia requirenti donari vult, ut loquitur S. Cyprianus: sed maxime ut essent testimonia veritatis corporis, verę passionis, verę resurrectionis, sicque in S. Thomę & Apostolis, ac fidelibus posmodum

omnibus, firmarent fidem, & acuerent devotiõnem. Nam ad dubitantium corda sananda hęc vulnerum esse servata vestigia, patet in verbis Domini ad Thomam directis: *Infer digitum tuum huic, & noli esse incredulus sed fidelis.* Quasi dicat: Dignitatem vestigia clavorum, manus tuę alta vulneris exquirant, latus sulca, nec illud putes nimium pro manu tua esse actum, in quo totum hospitio excipere possum mundum: non possum tibi discipulo negare ad fidem & credulitatem, quod inimicis negavi ad injuriam & crudelitatem. Iterum ergo effundant toto orbe te aperiente hęc vulnera, fidę, quę aquam in lavacrum, sanguinem in omnium fuderunt pretium.

Quod autem Thomę à Domino d. scum est. *Infer digitum tuum huic, & mitte manum in latus meum*, hoc etiam nobis dicitur, non jam vacillanti-bus in fide, sed tepescentibus in charitate & devotiõne, ut Domini contactu salubri & spirituali varie ap-eriremur, & accendamus, & illuminemur, novilucis & ardoris participes effecti, ex hac fornace amoris. 1. *Infer digitum tuum huic, & manum tuam mitte*, quicunque Christi charitatem vis dimittere, & agnoscere quę sit longitudo & latitudo sublimitas & profundum illius, donec perfectus cum omnibus Sanctis possis hęc comprehendere, ut ad Ephesios loquitur Apostolus. 2. *Infer digitum tuum huic, & mitte manum tuam in latus meum*, quicunque vis agnoscere quam grave, quamque abominabile fuerit peccatum tuum, pro quo adeo gravia, adeo profunda vulnera pati voluit Filius Dei, innocens, & peccati omnis expertus. 3. *Infer digitum tuum huic, & mitte in animum tuam in latus meum*, quicunque vis agnoscere severitatem vis considerare, qui proprio Filio suo non peperit, sed sic eum vulnerari voluit, quia peccata nostra in se assumpsit: Propter scelus populi mei percussisti eum, inquit, i ple apud Isaiam. 4. *Infer digitum tuum huic, & mitte manum tuam in latus meum*, quicunque vis agnoscere dignitatem animę tuę dignitatem: vis investigare, & pretium pro ejus salute & redemptione impensum explorare: & dic quanta oportet me pro te facere, si Dei Filius tantum pretium voluit pro mea redemptione dare. Ecce consilius est, facies, & manum tuam licet immittere, ubi lateret thesaurus inestimabilis, & precium semel impensum, sed continuo tibi applicandum, ut efficaciter fias participes acquirite redemptionis. Dic quoque cum S. Augustino: *Postquam intellexi me pro seculo Christi sanguine redemptum, nolui me amplius exhibere venalem.* 5. *Infer digitum tuum huic, & mitte manum tuam in latus meum*, quicunque vis agnoscere dignitatem inestimabilem vis scrutari. Lacerat utique in his vulneribus, vel potius patet illud per hęc aperta vulnera, & melius illud percipies, si non solum digitum & manum immiseris in latus apertum, sed & cor tuum illuc iniekeris, ut quoad fieri potest, non solum digito attingas, sed & corde concipias divinam misericordię ineffabilem benignitatem. Sic poteris ibi inclamare cū S. Thomę

Coloss. 3. *Christum cur servavit vulnera.* Ex his ergo elucefcit, Christum vulnera retinuisse patientia, non solum tanquam præclara victorię suę symbola & virtutis præconia, (quot vulnera, tot sunt ora aperta ejus victorię & fortitudinem prædicantia) neque solum illa retinuisse, ut iugiter à Patre salutem humanę exigenti precium, & obedientia requirenti donari vult, ut loquitur S. Cyprianus: sed maxime ut essent testimonia veritatis corporis, verę passionis, verę resurrectionis, sicque in S. Thomę & Apostolis, ac fidelibus posmodum

Diſtum
Christi
ad S. Tho-
mam
varie ap-
plicabile.
1. Charita-
tatem
Christi
mentien-
tibus.
Ephes. 3.
2. Peccati
gravitatem
seru-
tam
3. Severi-
tatem
Fili-
i Dei
confide-
rentibus.
Isai. 53.
4. Digni-
tatem
anima
confideranti-
bus.

De mi-
sericor-
diam ex-
aminan-
tibus.

Domineus meus, & Deus meus, & cum Psalmita: Deus cordis mei, & pars mea Deus in aeternum. Utinam possis ibi dicere: Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum. 6. Infer digitum tuum huc, & mitte manum tuam in latus, quicumque manum habes leprosam & contaminatam in iustitia, impudicitia vindicta. Si enim impura facta est manus tua, quia in sinum tuum eam misisti in latus manus Moysi, jam sana & lauda reddetur, si eam in Christi Domini sinum & vulnera immiseris, ubi balneum reperitur ab omni labe & tabe emanans quicquid leprosum, quicquid maculosum est. Sic Medicum probabis in vulnere illo, ubi omnia medicina reperitur, ubi omne vulnus curatur. 7.

7. Bene operari volens. Infer digitum tuum huc, & mitte manum tuam in latus, quicumque vis operari iustitiam, & manum mittere ad fortia. Immitte illuc & animam, si in vano non accepisti eam, iumitte & cor, si vis efficiens in malis & mundo corde. Si fuerit prius cor superbum, ibi fiet humile; si fuerit terrenum, ibi fiet celeste; si fuerit fordidum, ibi fiet sine labe; si fuerit impatiens ibi fiet mitis; si fuerit tepidum & languens, ibi participabit de igne & amore; si fuerit obstinatum & durum, ibi fiet molle; si fuerit turbulenterum, ibi quiescet cum pace; si fuerit vacillans, ibi fiet firmum & fidele, ibi epim loquitur Dominus pacem super eos qui convenerunt ad cor. 8. Infer manum tuam huc, si vis gustare cum Sampson de favo mellis latente in vulnere Leonis de tribu Juda, & simul gustare quam suavis sit Dominus, ac intelligere illud problema: E foris dulcedo.

8. Dulcedo vulnere Christi sciens. Hec omnia manifesta sunt ex his quae contigerunt S. Thomae, dum immisit manum in locum & vestigia clavorum, dum immisit manum in latus apertum: subito enim in eo facta est mira mutatio mentis & cordis, lux & suavitas accessit, ignis exarsit, ita ut possimus hic dicere: Digitus Dei est, & mutatio dextera excelsi. Et iterum illud quod de Saule subito olim inter Prophetas prophetante pronuntiatur, hic locum habet de Thoma inter Apostolos Domini corpus tangente & veritatem sublimi voce profertente: Insuper in te spiritus Domini, & mutaboris in virum alterum. Illud probane haec pauca sed energetica, sed plena fide, & devotione exaltantia verba: Dominus meus & Deus meus. Quae quidem in eius corde per fidem & pietatem ita firmiter & indelebiter fuerit exarata, ut numquam deleri potuerint, vel ferro, vel igne, vel tormetis, vel qualibet violentia, vel ipsa morte. Sed gavisus fuit se posse illa, vel fidem illis contentam proprio cruore signare, confirmare, exornare. Qui prius enim ex incredulitate & obstinatione (non obstante relatione & testimonio Coapostolorum dicentium: Vidimus Dominum) dicebat veritati & lumine rehellis: Nisi videra fixuram clavorum, & misero manum meam in latus eius, non credam, subito erumpit in vocem fidei & confessionis omnibus saeculis gloriosa, Domineus meus & Deus meus, quae usque ad

extremum spiritum tenuit, pro qua & mortem lubentissime obiit. Cum enim zelo fidei huius accensus, Christum Deum & Dominum, eius divinitate & humanitatem Medis, Persis, Hircanis, Indis, aliisque nationibus barbaris & infidelibus praedicasset, tandem ab hostibus veritatis comprehensus, testis; confosus, in illa confessione intrepidus perfluit, & spiritum reddidit illi, quem Dominum & Deum suum agno verat & praedicarat, pro quo vulnerato & mortuo vulnera & mortem lubentissime subibat. Nunc vero, sed longe feliciori quam olim contactu & visu, in divinitatis & humanitatis Jesu Christi Magistri sui fruitione & visione, aeternum censetur illud repetere & insonare: Dominus meus & Deus meus. Illa enim vox, quae fuit vox fidei & confessionis in te, nunc effecta est vox perpetuae laudis & jubilationis in caelis.

Felix qui cum S. Thoma plagas Domini per contemplationem saepe intuetur per imitationem tangit, per compassionem & participationem manum in illis habitat, & nidum sibi componit. Felix qui illas sibi in partem vendicat & thesaurum, ex quo redemptionis & salvationis suae precium deprobat Deniq; felix, qui tota cordis intentione & amore in vita sua potest dicere cum Thoma: Dominus meus & Deus meus. Etenim testatur Apostolus, quod nemo potest dicere, Dominus meus nisi in spiritu S. Sic etiam ut oportet, nemo potest dicere: Dominus meus, & Deus meus, nisi in spiritu S. Quomodo enim sincere cum possis dicere Dominum tuum, nisi te in veritate possideat ut servum obsequiosum, & non rebellem? Quomodo Deum tuum, nisi illum agnoscas, & ipse te agnoscat a se creatum, a se beatitudine donandum? Felicitur qui in morte hoc ipsum potest in spiritu sancto pronuntiare: Dominus meus, & Deus meus, in manus Domini & Dei spiritum suum reponendo. Felicitissimus qui tota id poterit cum S. Thoma aeternitate resonare, perenniter jubilando, & in saecula saeculorum laudes Domini & Dei sui decantando: Dominus meus & Deus meus.

Concludamus, & ad Christum vota dirigamus. Conduci que dicamus: O Pastor bone, Jesu Christe, filio qui Thomam tanquam ovem in dispersione errantem pie reducis, benigne excipis, cum amore completis illique partem bonam in plagarum ac lateris tui felici tactu impertiris, quae exinde toto tempore vitae ad exte enim usque spiritum in fidei confessione fortitudinem ei invincibilem tribuis & perseverantiam in amore. Agnosce nos quoque eadem benignitate digneris ut oves gregis tui, & si quandoque contingat aberrare a fide, deficere a spe, decidere a charitate, ne gregis te vocare & reducere, illuminare & accendere, partemque cum Thoma poenitente in vulneribus & plagis tuis donare. Fac ut tibi expiemur prompte, cohaeamus perfecte, habitemus secum, & exultemus pie & cum charitate.

Spiritus in vulneribus Christi

Cor. 11.

ritatis ardore. Denique, hoc nobis gratia & clemētia tua impertietur, ut Apostoli tui vestigia sectantes, in vita & in morte, in tempore & æternitate, confiteamur cum jubilatione, quod tu Dominus es & Deus noster, quem debeat adorare, laudare & benedicere omnes Angeli, omnes electi, imo omnes creature.

Plura hoc festum S. Thoma concernentia produximus super Dominice in Albis Evangelio, ubi latius explicuimus illa verba: *Dominus meus & Deus meus, item illud: Beati qui non viderunt & crediderunt.* Adjectum & aliqua ejus, miracula. Illuc remitto Lectorem.

PRO FESTO S. STEPHANI.

LECT. 8. tripart. *Dominus pravenisti eum in benedictionibus dulcedinis &c. Psal. 20.*

PAR. I. **C**elebravimus heri diem Domini, & supremi Ducis nostri Jesu Christi *Natalem*, quo natus est in hunc mundum ex utero virginico, & editus in hanc lucem ex ergastulo tenebrosolo, diem inquam, illum solemnem, quo Deus infans parvis fuit involutus, in præsepio reclinatus, in fœno positus, falcis colligatus, lacte tenero potatus. Hodie recolimus diem festivum primi ejus Militis & martyris Stephani, hancque diem etiam ejus *Natalem* nominamus, quia, ut verbis S. Petri Chrylogogi utar: *Mortuo matris hodie creditur, quando non ad presentem vitam materni estis filius ex utero, sed conceptu fides, in matris partu, calcistem noscitur generatus ad gloriam. Quando non eum maternam cuna vultu genitricem, sed d. superius triumphans in secreta suscepit. Quando non infirmum in cœlo passum generis trahit ex pectore, sed pro Rege suo devotissimus miles virtutis sanguinem fudit.* Ecclesia ergo novella, squæ etiam Mater est & Virgo, sicut & Maria, hunc primum suum peperit per sanguinem facti: peperit autem cælo non mundo: laudandum non lacte humano, sed solido Angelorum pasendum cibo: non pellicibus filiorum Adæ vellendum, sed incorruptis vestimentis adornandum: non ad tempus mortali hæc & caduca aura usurum, sed æterna luce fruendum. O felix Nativitas! O Genitrix beata, licet cum dolore partum edderit, ut ille tandem foret sine dolore! Certè potuit dicere Ecclesia nova, quod olim Jacob & Ruben primogenito filio suo, non conquerendo ut ille, sed congratulando: *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea & principium doloris mei, prior in donis.* S. Stephanus recte per Ruben indicari potest, quia Ruben idem significat quod *Videntis filium*, ipse autem est qui Dei filium vidit stantem a dextris ejus. Ipse quoque *Primogenitus* censetur, quia primus Martyr, ideoque est ut *Ruben*. Fortitudo matris suæ: tuit per constantiam invincibilem, & *Principium doloris*, quia in prima persecutione circumlatus. Sed & Propterea *Prior in donis* tamquam primogenitus adiens primus hæc datus

tem Patris, ab eoque primus benedictione adornatus. Quapropter illud pro eo rectè scribimus: *Pravenisti eum in benedictionibus dulcedinis, posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso. Vitam petisti à te, & tribuisti ei longitvum diem in seculum &c. in seculum seculi.* Dicimus autem eum obrinisse triplicem benedictionem: Benedictionem in *Vita*, Benedictionem in *Morte*, Benedictionem post *mortem*.

Primo quidem, multiplex elucet in vita ejus benedictio, qua suavitè a Domino præventus fuit. Nam de eo testatur sacra Scriptura, quod dicitur: *Vir plenus fide & Spiritu S. Et rursus: Stephanus autem plenus gratia & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo.* Plenus ergo erat Spiritu S. & ejus donis ac virtutibus, gratijsq; tum gratum faciebat, tum gratis datus: plenus charitate & zelo: plenus sapientia, cui non poterant adversari, resistere: plenus robore & constantia, ad omnia superanda, quæ sibi poterant esse contraria: plenus denique fide & eccellente & fiducia ad patranda miracula. Ita in omnibus his excellēbat cæteros fideles post Apostolos, ut omnes in eum oculos conjicerent, & testimonium bonum perhiberent. Hæc ergo virtutes & gratiæ multiplices à benedictione Dei proveniebant, & eum quali variæ gemmæ radiantes coronabant, ut merito *Stephanus* vocaretur, hoc est, *Coronatus*: Corona enim gratiæ & justitiæ circumgebat in vertice ejus, tandem promeritura coronam cælestis gloriæ & æternæ vitæ.

Propter hanc eminentem gratiam & sapientiam electus fuit à Domino, electus & à populo primus ad sacrum Diaconatus ministerium & ordinem: illicque impulerunt manus Apostoli, ut magis ac magis adaugeretur in eo gratia Spiritus Sancti, & ut quasi victima sacratissima Deo offerretur, & consecraretur ad obsequium & cultum, sicut olim impolitebant manus victimæ. Electus ergo fuit S. Stephanus primus inter illos septem Diaconos, quos ex inspiratione divina elegerunt Apostoli cum plebe in Spiritu sancto congregata, de quibus: *Considerate fratres ex vobis viros boni testimonij septem plenos Spiritu sancto & sapientia.* Hi quidem constituti sunt ad instar regem Angelicorum Deo assistentium: Sic etenim illi assistunt Deo quasi primarij ministri: ita hi septem Diaconos assistebant & ministrabant S. Jacobo, cæterisque Apostolis Dei vicem gerentibus. Unde S. Ignatius sic alloquitur Heronem Diaconum, qui ipsi in Episcopatu Antiocheno successit, epistola ad ipsum: *Nihil sine Episcopi facies: si erdoes enim jus, tu vero Sacerdotis minister: Bapizant, sacrificant, manus imponunt, eligunt, tu vero illa ministras, ut Stephanus: Jacobo. Item epist. ad Thallianos sic ait: *Quid aliud sunt Diaconi, quam imitatores angelicarum virtutum, qui parum & incultatum ministerium Sacerdotibus exhibent, ut Stephanus, Beatus Jacobo, Thimotheo & Linus Paulo, Anacleto & Clementi Petro? Unde certum est, quod non solum mensuram ministri fuerunt**

Psalm. 20.

S. Steph. d. Deo præventus in benedictio. omnibus in vita. Act. 7.

Electus à Deo & populo.

Levit. 1.

Act. 6.

Chrysol. In. 13.

Gen. 49.

S. Steph. est ut R. ben primogenit?